

Kønsfordeling blandt edderfugle i Danmark 2021

Kolofon

Forfatter: Jakob Cittrup Dahl

Foto: Carsten Holm Clausen

Udgivelsesår: 2021

Redaktion/faglig

kommentering: Trækvildtkonsulent Iben Hove Sørensen, Danmarks Jægerforbund

Udgiver: Danmarks Jægerforbund

Molsvej 34

8410 Rønne

Tlf.: 8888 7500

E-mail: post@jaegerne.dk

Indhold

Kolofon	2
Indhold.....	2
Indledning.....	4
Metode	5
Områdeoversigt.....	6
Resultater	7
Konklusion	7
Reference.....	8
Bilag 1	9

Indledning

Gennem de senere år har der været et øget fokus på dataindsamling i Danmarks Jægerforbund, og jægerne har i sæsonen 2020/21 bidraget til flere undersøgelser med fokus på edderfugl. Jægerne har for andet år i træk bidraget til den optælling af ynglebestanden, som i årene 2020-22 gennemføres af Aarhus Universitet, og der har ligeledes været fokus på at øge antallet af vinger, som indsendes til Vingeundersøgelsen. Derudover har jægerne indsamlet vægtdata på nedlagte edderfugle og gennemført en optælling af edderfugle med henblik på at få en indikation af kønsfordelingen blandt de fugle, som opholder sig i danske farvande. Denne rapport omhandler sidstnævnte optælling.

Det er almindeligt med en overvægt af hanner blandt edderfugle, men der har gennem en længere årrække været en faldende andel af hunner i den flywaybestand, som de danske edderfugle er en del af (Berg & Bregnballe, 2020). Sammenholdt med en generelt faldende bestand giver dette anledning til bekymring for bestanden, hvilket bl.a. har resulteret i udarbejdelsen af en international forvaltningsplan for edderfuglen. Denne plan forventes vedtaget på næste partsmøde i Vandfugleaftalen.

Målet med denne optælling er at bidrage til den eksisterende viden om edderfugl, således at den fremtidige forvaltning så vidt muligt kan ske på et fagligt grundlag. Data vil således tilgå arbejdsgruppen omkring den kommende forvaltningsplan for edderfugl. Selve resultatet giver en indikation af kønsfordelingen i den danske vinterbestand, umiddelbart inden edderfuglene begynder at drage mod ynglepladserne i Danmark eller de øvrige lande mod nord og nordøst.

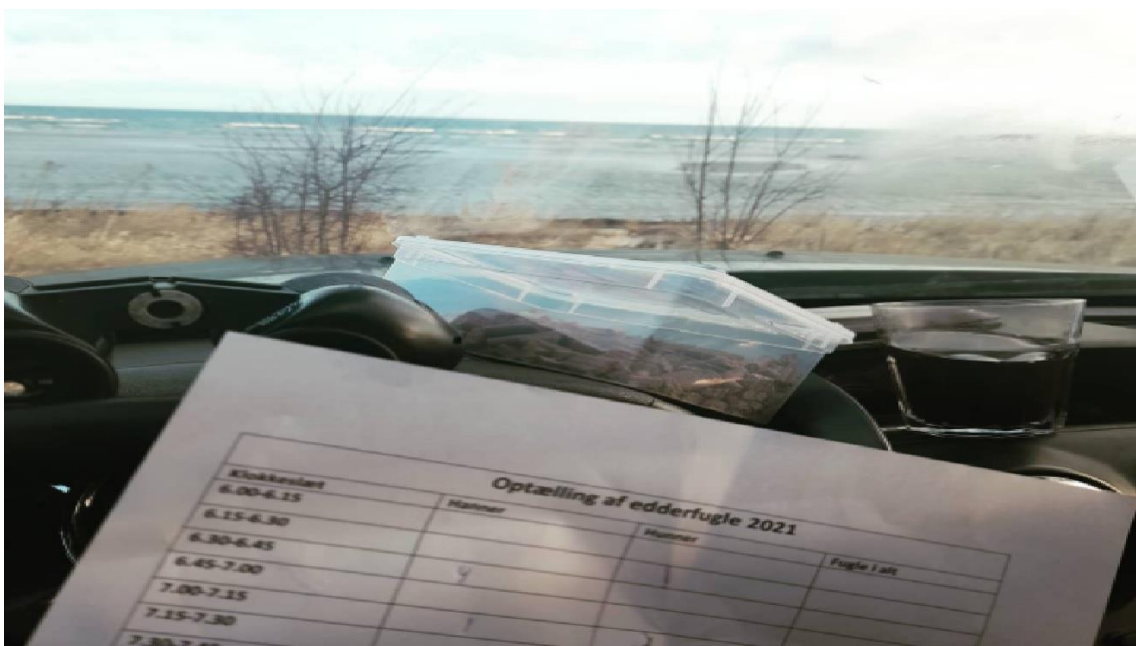
Optællingen er foretaget af frivillige jægere og naturentusiaster, og der skal lyde en stor tak til alle involverede for indsatsen.

Metode

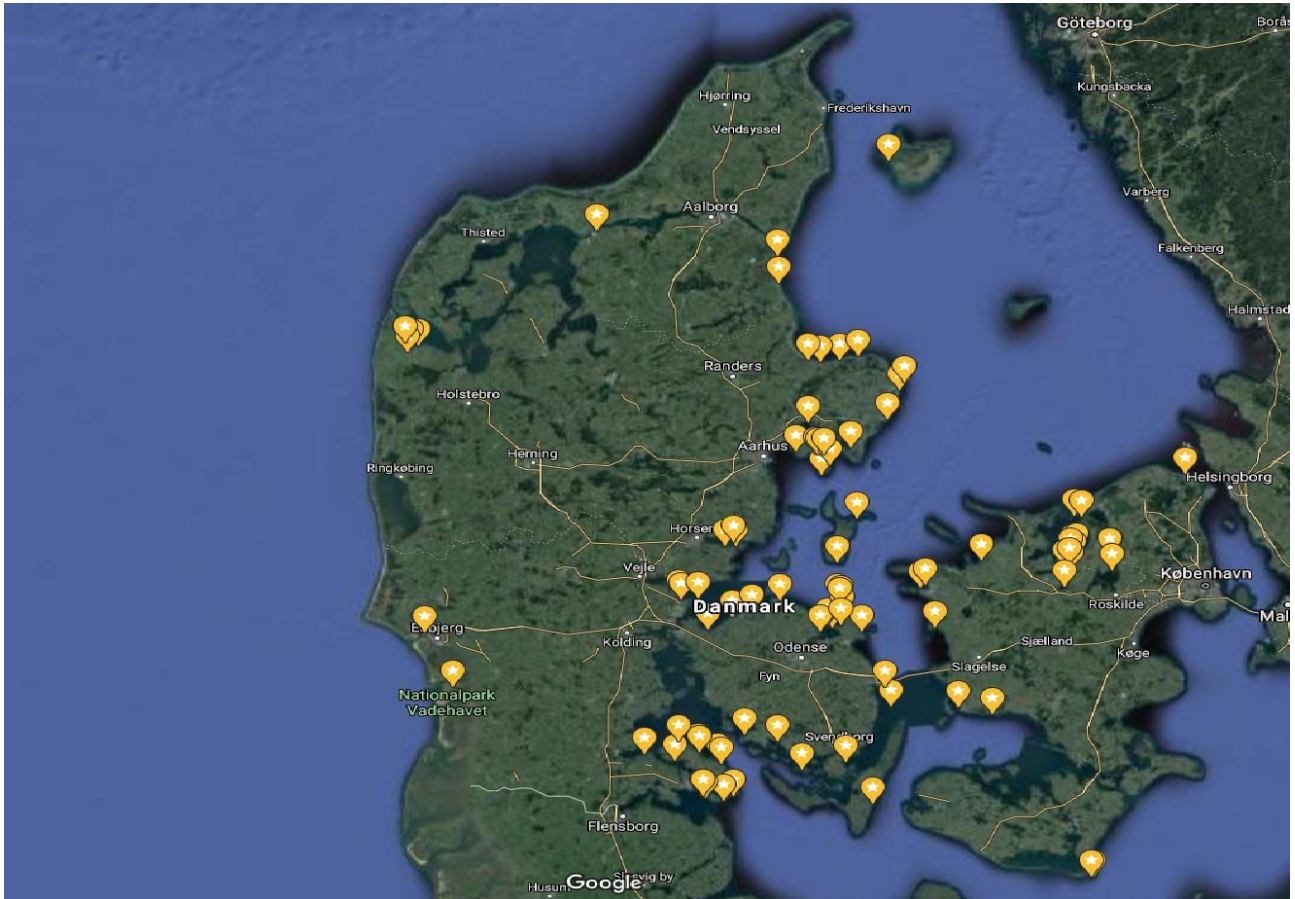
Den anvendte metode svarer til den metode, som blev anvendt under en tilsvarende optælling i 2011 (se Christensen, 2011).

Optællingen af edderfuglene er hovedsageligt foregået fra land, men i enkelte tilfælde er der talt fra opankret båd. Fuglene er talt i dagene d. 6.-8. marts 2021 indenfor tidsrummet 06.00 til 12.00. Der er ikke nødvendigvis talt i hele tidsrummet, men alle tællinger er foretaget indenfor det nævnte tidsrum.

Antallet af hanner og hunner er optalt på hver enkelt lokalitet, og det er forsøgt at tælle alle de edderfugle, der enten opholdt sig i området eller trak forbi. En oversigt over lokaliteterne kan ses af figur 1.

Områdeoversigt

Figur 1. Lokalteter hvorfra der er optalt edderfugle.

Resultater

Der er i alt optalt edderfugle på 101 lokaliteter, og 64 jægere har deltaget i optællingen. Lokaliteterne fordeler sig primært langs Jyllands østkyst, omkring Fyn og på Nord- og Vestsjælland (se Figur 1). Både antallet af edderfugle og kønsfordelingen varierer en del mellem lokaliteterne (se Bilag 1), men hannerne var i overtal på stort set alle lokaliteter.

Antallet af optalte fugle på hver lokalitet varierede fra seks til næsten 10.000 individer, mens andelen af hanner varierede fra 50% (fem lokaliteter) til 87%. I alt havde syv lokaliteter 75% eller flere hanner. I gennemsnit blev der optalt 524 edderfugle pr. lokalitet, og den gennemsnitlige kønsfordeling var 65% hanner og 35% hunner (se tabel 1).

	Hanner	Hunner	Total	Hanner i %	Hunner i %
Total:	34597	18293	52890	65%	35%

Tabel 1. Det totale antal edderfugle optalt samt den registrerede kønsfordeling.

Konklusion

Sammenholder man resultaterne af denne optælling med de ti år gamle resultater fra Christensen (2011), hvor en optælling af 11471 edderfugle fordelt på 24 lokaliteter resulterede i 64% hanner, må det konstateres, at kønsfordelingen blandt de edderfugle, som tilbringer den sidste del af vinteren langs de danske kyster, tilsyneladende ikke har ændret sig markant over de sidste 10 år.

Det er yderst interessant, idet regelmæssige optællinger af trækkende fugle ved Femern Bælt har afsløret en fortsat faldende andel af hunner (Berg & Bregnballe, 2020), og det er naturligvis positivt, at en tilsvarende tilbagegang ikke er registreret i denne optælling.

Det kan skyldes flere forhold. Det er muligt, at andelen af hunner ikke har været faldende blandt de danske ynglefugle, som måske udgør størstedelen af de fugle, der er optalt her. Primært fugle, som opholder sig relativt tæt på kysten, indgår i denne optælling, og kun få egentlige træksteder indgår som lokaliteter. Dermed kan det naturligvis ikke udelukkes, at større flokke langt fra kysten – evt. med en større andel af hanner - er blevet udeladt i denne optælling.

Referencer

Berg, P. & T. Bregnballe (2020): Forårstrækket af Ederfugle gennem Femern Bælt 2009-19: Trækkets forløb og udviklingen i antal og kønssammensætning. DOFT 114 s. 42-55.

Christensen, C.L. (2011): Kønsfordeling blandt edderfugle i Danmark 2011. Fagrapport, Danmarks Jægerforbund.

Bilag 1

Resultater

Nummer	Lokalitet	Dato	Optæller	Antal hanner	Antal hunner	Optalt i alt	Hanner %	Hunner %
1	Pøl syd als	06-03-21	Claus Lind Christensen	53	27	80	66%	34%
2	Hjarnø sund	06-03-21	John Friberg	173	113	286	60%	40%
3	Nissum Bredning futtrup	06-03-21	Jens Chr. S. Kjær	13	2	15	87%	13%
4	Lynæs Strand	06-03-21	Christian Eilers	570	220	790	72%	28%
5	Kulhusrenden	06-03-21	Christian Eilers	230	140	370	62%	38%
6	Vresen	06-03-21	Ole Præstegaard	135	67	202	67%	33%
7	Horsens Fjord øst Sejet Nørremark	06-03-21	Erling Nielsen	100	85	185	54%	46%
8	Grenå Havn	06-03-21	Bjarke Helms	44	35	79	56%	44%
9	Fornæs	06-03-21	Bjarke Helms	44	36	80	55%	45%
10	Glatved strand	06-03-21	Johann Jacobsen	7	7	14	50%	50%
11	Ebeltoft havn	06-03-21	Johann Jacobsen	17	7	24	71%	29%
12	Sletterhage	06-03-21	Asbjørn Jacobsen	37	24	61	61%	39%
13	Skødshoved Havn	06-03-21	Asbjørn Jacobsen	15	5	20	75%	25%
14	Lushagen	06-03-21	Zacharias Jacobsen	115	89	204	56%	44%
15	Kalø vig (Følle strand)	06-03-21	Zacharias Jacobsen	18	12	30	60%	40%
16	Begtrup vig (Stands)	06-03-21	Ulrik Jacobsen	240	208	448	54%	46%
17	Dragsmur	06-03-21	Ulrik Jacobsen	42	34	76	55%	45%
18	Læsø stokken	06-03-21	Klaus Madsen	546	355	901	61%	39%
19	Gedser	07-03-21	Kristian Pedersen	5476	1860	7336	75%	25%
20	Høl strand Troldvej	07-03-21	Micheal Quttrup	153	150	303	50%	50%

Edderfugletælling 2021

21	Aggersund øst	06-03-21	Gert Lyngby Madsen	63	21	84	75%	25%
22	Gabet Od. Fjord	07-03-21	Ulrik Gedde	399	291	690	58%	42%
23	Himmark Strand Als	07-03-21	Dennis Johansen	789	657	1446	55%	45%
24	Begtrupvig Rønne	06-03-21	Kim Løwenstein	89	65	154	58%	42%
25	Fogense vest for Bogense	07-03-21	Peter Christensen	137	47	184	74%	26%
26	Flyversandet	07-03-21	Brian Bak	139	74	213	65%	35%
27	Enebærodde	07-03-21	Renè Bak	139	59	198	70%	30%
28	Lusig skov Nordborg	07-03-21	Børge Andersen	10	4	14	71%	29%
29	Nørrelandevej 3 Syd Als	07-03-21	Børge Andersen	14	6	20	70%	30%
30	Stenkobbel 4 Augustenborg	07-03-21	Børge Andersen	32	26	58	55%	45%
31	Fyrremose syd Als	07-03-21	Børge Andersen	98	79	177	55%	45%
32	Møller 1 Syd Als	07-03-21	Børge Andersen	85	65	150	57%	43%
33	Sønderbygade	07-03-21	Børge Andersen	218	138	356	61%	39%
34	Skærveagervej NordBorg	07-03-21	Børge Andersen	195	133	328	59%	41%
35	Vesterby 1 Syd Als	07-03-21	Børge Andersen	36	22	58	62%	38%
36	Gammelskovvej Nordborg	07-03-21	Børge Andersen	134	75	209	64%	36%
37	Naldmose 12 Augustenborg	07-03-21	Børge Andersen	29	22	51	57%	43%
38	Mandø	06-03-21	Ove Nielsen	205	82	287	71%	29%
39	Bøgeskov	07-03-21	Dorthe Fallsen Frimann	28	20	48	58%	42%
40	Trelde næs	07-03-21	Dorthe Fallsen Frimann	27	21	48	56%	44%
41	Gyldensteen Strand	06-03-21	Claus L Olesen	80	54	134	60%	40%
42	Knudshoved Fyr	06-03-21	Claus L Olesen	40	23	63	63%	37%
43	Lunkebugten Nørreskoven	06-03-21	Claus L Olesen	249	166	415	60%	40%

Edderfugletælling 2021

44	Påø Strand	06-03-21	Claus L Olesen	190	126	316	60%	40%
45	Kalundborg Vest (Havn)	06-03-21	Jakob Dall	29	19	48	60%	40%
46	Kalundbog gisseløre Sand	06-03-21	Jakob Dall	46	28	74	62%	38%
47	Hammerbakker, syd for færgen	07-03-21	Jesper Zola Jensen	18	12	30	60%	40%
48	Kyndbyværket syd for Langø	07-03-21	Jesper Zola Jensen	109	72	181	60%	40%
49	Kyndbyværket	07-03-21	Jesper Zola Jensen	42	21	63	67%	33%
50	Rande bæk Strand	07-03-21	Jesper Zola Jensen	382	227	609	63%	37%
51	Ved Stranden 2 Faaborg	07-03-21	Anders Barhtoldy	5	5	10	50%	50%
52	Sædding Strand Esbjerg	07-03-21	Joakim Skovgaard	98	29	127	77%	23%
53	Trelde næs	07-03-21	Brian From	575	237	812	71%	29%
54	Reersø havn	06-03-21	Jonas Andersen	58	41	99	59%	41%
55	Molen Østskoven, Skibby (Eskilø)	06-03-21	Per Guldborg	111	59	170	65%	35%
56	Glænø	06-03-21	Jørgen Nielsen	9	8	17	53%	47%
57	Stignæs Agersø Sund	06-03-21	Jørgen Nielsen	47	39	86	55%	45%
58	Issefjord Vellerup	06-03-21	Anders Engholm	124	101	225	55%	45%
59	Gedser	06-03-21	Carsten Nielsen	300	236	536	56%	44%
60	Esby Helgenæs	07-03-21	Lars Wacherhausen	45	25	70	64%	36%
61	Begtrupvig Fiskerhus Vestsiden	07-03-21	Lars Wacherhausen	219	142	361	61%	39%
62	Nekselø bugt	07-03-21	Kenni Thaurich	8	8	16	50%	50%
63	Båring Vig	06-03-21	Poul Jakob H. Boisen	167	101	268	62%	38%
64	Skuldelev Strand	06-03-21	Leif sørensen	81	34	115	70%	30%
65	Skuldelev havn	07-03-21	Kaj Yllemann	37	23	60	62%	38%

Edderfugletælling 2021

66	Kulhuse havn	06-03-21	Klaus Hansen	6512	2835	9347	70%	30%
67	Kulhuse havn	07-03-21	Peter Bay	6414	3301	9715	66%	34%
68	Hammervej 28 Østby	06-03-21	Tonni Petersen	9	6	15	60%	40%
69	Mulbjerg Dokkedal	07-03-21	Henrik Thomssen	117	82	199	59%	41%
70	Øster Hurup	07-03-21	Henrik Thomssen	18	13	31	58%	42%
71	Lindholm Rump	06-03-21	Morten Laursen	568	420	988	57%	43%
72	Nissumbredningen Kabel	07-03-21	Bjarke kynde	7	3	10	70%	30%
73	Nørre Nisum	07-03-21	Torben Strøe	20	9	29	69%	31%
74	Nissumbredningen Gjellerodde	07-03-21	Bjarke kynde	3	3	6	50%	50%
75	Od. Fjord	07-03-21	Claus bendtsen	360	182	542	66%	34%
76	Bøjden Faaborg	06-03-21	Harny Rasmussen	116	42	158	73%	27%
77	Alrø Færgehavn Horsens fjord	06-03-21	Carsten Holm Clausen	153	61	214	71%	29%
78	Orø Færgen Øst	07-03-21	Anders Larsen	160	111	271	59%	41%
79	Vangesvigvej 50	07-03-21	Allan Böttcher	39	17	56	70%	30%
80	Fjellerup strand	06-03-21	Christian Westermann	161	138	299	54%	46%
81	Hevring strand	06-03-21	Christian Westermann	49	14	63	78%	22%
82	Bønnerup havn	07-03-21	Carsten Hansen	28	16	44	64%	36%
83	Havhuse	07-03-21	Carsten Hansen	5	3	8	63%	38%
84	Hevring strand	07-03-21	Jakob C. Dahl	24	13	37	65%	35%
85	Fjellerup strand	07-03-21	Ole Rygaard	372	276	648	57%	43%
86	Orø sydliste punkt	07-03-21	Tobias Dinesen	751	417	1168	64%	36%
87	Gamløse havn Orø	07-03-21	Anders B. Nørring	30	11	41	73%	27%
88	Næsby Orø	07-03-21	Anders B. Nørring	109	67	176	62%	38%

Edderfugletælling 2021

89	Munkholmbroen	07-03-21	Anders B. Nørring	9	5	14	64%	36%
90	Målestrand Kerteminde	07-03-21	Torben Pedersen	38	28	66	58%	42%
91	Mejlø	07-03-21	Torben Pedersen	18	10	28	64%	36%
92	Fynshovede v	07-03-21	Torben Pedersen	39	26	65	60%	40%
93	Horseklint	07-03-21	Torben Pedersen	9	7	16	56%	44%
94	Tornen Fynshovede	07-03-21	Torben Pedersen	110	71	181	61%	39%
95	Dovns Klint	06-03-21	Kristian Pedersen	300	75	375	80%	20%
96	Fynshovede Ø	07-03-21	Torben Pedersen	94	55	149	63%	37%
97	Od. Fjord Enebærrodde	08-03-21	Verner Pedersen	976	698	1674	58%	42%
98	Dalby Bugten	08-03-21	Tommy Lillesø	34	20	54	63%	37%
99	Drejø	07-03-21	Thomas Hansen	2229	1538	3767	59%	41%
100	Hornbæk Havn øst	06-03-21	Lars Ehrensvard	269	198	467	58%	42%
101	Brattingborg Samsø	08-03-21	Trine Wagner Jacobsen	484	303	787	61%	39%
				Antal hanner	Antal hunner	Optalt i alt	Hanner %	Hunner %
			Total:	34597	18293	52890	65%	35%